T085 TKL 3 (11) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 45-Tán Thán Tín Hạnh tt

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 67 127

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 67
GIAÛI THÍCH PHAÅM BOÁN MÖÔI LAÊM (Tieáp): TAÙN THAÙN TÍN HAÏNH

KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Hy höõu, baïch ñöùc Theá Toân! Caùc Boà-taùt ma-ha-taùt thaønh töïu ñaïi coâng ñöùc ñoù laø vì heát thaûy chuùng sanh maø tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, muoán ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao caùc Boà-taùt ma-ha-taùt tu haønh ñaày ñuû Baùt- nhaõ Ba-la-maät? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt khi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng thaáy töôùng saéc taêng chaúng thaáy töôùng saéc giaûm, chaúng thaáy töôùng thoï, töôûng, haønh, thöùc taêng; cuõng chaúng thaáy töôùng giaûm, cho ñeán ñoái vôùi trí nhaát thieát chuûng cuõng chaúng thaáy töôùng taêng, chaúng thaáy töôùng giaûm thì Boà-taùt ma-ha-taùt khi aáy ñaày ñuû Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt khi tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng thaáy aáy laø phaùp, aáy laø phi phaùp, chaúng thaáy aáy laø phaùp quaù khöù, laø phaùp vò lai, phaùp hieän taïi, chaúng thaáy ñoù laø phaùp thieän, phaùp baát thieän, phaùp höõu kyù, phaùp voâ kyù, chaúng thaáy ñoù laø phaùp höõu vi, phaùp voâ vi; chaúng thaáy coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc; chaúng thaáy Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cho ñeán chaúng thaáy trí nhaát thieát chuûng thì nhö vaäy laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaày ñuû tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì sao? Vì caùc phaùp voâ töôùng, caùc phaùp khoâng, hö doái, khoâng kieân coá, khoâng coù keû bieát, khoâng coù keû soáng laâu. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Ñieàu Theá Toân noùi chaúng theå nghó baøn. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Vì saéc chaúng theå nghó baøn neân ñieàu noùi ra chaúng theå nghó baøn; vì thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng theå nghó baøn neân ñieàu noùi

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 67 128

ra chaúng theå nghó baøn; vì saùu Ba-la-maät chaúng theå nghó baøn, neân ñieàu noùi ra chaúng theå nghó baøn, cho ñeán vì trí nhaát thieát chuûng chaúng theå nghó baøn, neân ñieàu noùi ra chaúng theå nghó baøn. Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt khi tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, bieát saéc laø chaúng theå nghó baøn; thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng theå nghó baøn, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng laø chaúng theå nghó baøn, thì Boà-taùt khoâng theå ñaày ñuû tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu thaúm aáy ai seõ tin hieåu? Phaät daïy: Neáu coù Boà-taùt maø tu laâu saùu Ba-la-maät, troàng caên laønh, thaân caän cuùng döôøng nhieàu ñöùc Phaät, theo cuøng thieän tri thöùc thì Boà-taùt aáy coù theå tin hieåu Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu thaúm. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt ma-ha-taùt tu laâu saùu Ba-la-maät troàng caên laønh, thaân caän cuùng döôøng nhieàu ñöùc Phaät, theo cuøng thieän tri thöùc nhö theá naøo? Phaät daïy: Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt khoâng phaân bieät saéc, khoâng phaân bieät töôùng cuûa saéc, khoâng phaân bieät taùnh cuûa saéc, khoâng phaân bieät thoï, töôûng, haønh, thöùc; khoâng phaân bieät töôùng cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc; khoâng phaân bieät taùnh cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc. Maét, tai, muõi, löôõi, thaân, yù, saéc, tieáng, muøi, vò, xuùc, phaùp, nhaõn giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi cuõng nhö vaäy. Khoâng phaân bieät coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc; khoâng phaân bieät töôùng, taùnh ba coõi. Khoâng phaân bieät Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba- la-maät; noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, boán nieäm xöù cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo phaàn, möôøi löïc Phaät, cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung; khoâng phaân bieät töôùng taùnh möôøi taùm phaùp khoâng chung; khoâng phaân bieät töôùng taùnh Ñaïo chuûng trí; khoâng phaân bieät trí nhaát thieát chuûng, khoâng phaân bieät töôùng trí nhaát thieát chuûng, khoâng phaân bieät taùnh trí nhaát thieát chuûng. Vì sao? Tu-boà-ñeà! Vì saéc chaúng theå nghó baøn, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng chaúng theå nghó baøn. Nhö vaäy, Tu-boà-ñeà! AÁy laø Boà-taùt ma-ha-taùt tu laâu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, troàng caên laønh thaân caän cuùng döôøng nhieàu ñöùc Phaät, theo cuøng thieän tri thöùc. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Saéc raát saâu neân Baùt- nhaõ Ba-la-maät raát saâu; thoï, töôûng, haønh, thöùc raát saâu, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng raát saâu, neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät raát saâu. Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy laø nôi tích tuï traân baûo, vì coù traân baûo quaû Tu-ñaø-hoaøn, coù traân baûo quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, ñaïo Bích-chi Phaät, Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, coù traân baûo boán thieàn, boán taâm voâ löôïng, boán ñònh voâ saéc, naêm thaàn thoâng, boán nieäm xöù cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo phaàn, möôøi löïc Phaät, boán ñieàu khoâng

sôï, boán trí voâ ngaïi, ñaïi töø ñaïi bi, möôøi taùm phaùp khoâng chung, Nhaát thieát trí, Nhaát thieát chuûng trí. Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy laø nôi tích tuï thanh tònh, vì saéc thanh tònh neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät tích tuï thanh tònh; vì thoï, töôûng, haønh, thöùc thanh tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng thanh tònh neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät tích tuï thanh tònh. LUAÄN: Boà-taùt aáy thaønh töïu ñaïi

coâng ñöùc laø, nhö tröôùc noùi töï mình tu cuõng daïy ngöôøi khaùc tu. Laïi nöõa, nhieàu coâng ñöùc laø, ñoái vôùi chuùng sanh chaúng phaûi baø con laïi khoâng coù tham lôïi, song chæ vì chuùng sanh maø caàn khoå tu Baùt-nhaõ Ba- la-maät, chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà thì Boà-taùt ma-ha-taùt aáy coù aân lôùn, neân goïi laø ñaïi coâng ñöùc. Töôùng traïng tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, nhö trong phaåm tröôùc, ñaõ noùi roõ caùc thöù nhaân duyeân. Nay hoûi töôùng traïng tu Baùt-nhaõ ñaày ñuû. Phaät daïy: Töôùng traïng tu Baùt-nhaõ ñaày ñuû cuõng nhö vaäy. Vì sao? Neáu Boà-taùt khoâng thaáy caùc phaùp saéc v.v... taêng, giaûm thì nhö vaäy goïi laø ñaày ñuû. Boà-taùt aáy tuy ñöôïc möôøi ñòa, ngoài ñaïo traøng nhöng baáy giôø tu Baùt-nhaõ Ba-la- maät ñaày ñuû, nhö moäng, nhö huyeãn, chaúng taêng, chaúng giaûm, vì roát raùo “khoâng” cho neân noùi. Laïi nöõa, neáu Boà-taùt ñoái vôùi heát thaûy phaùp, khoâng phaân bieät laø phaùp, laø phi phaùp, ñeàu laø phaùp, nhö nöôùc bieån lôùn, traêm soâng muoân doøng, ñeàu hôïp cuøng moät vò, baáy giôø tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñaày ñuû. Laïi nöõa, neáu Boà-taùt troâng vaøo phaùp khoâng, chaúng thaáy phaùp coù ba ñôøi, thieän baát thieän v.v... chaúng thaáy saùu Ba-la-maät, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng, thì baáy giôø tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñaày ñuû. Vì sao? Vì caùc phaùp thaät töôùng laø voâ töôùng, neáu phaân bieät caùc phaùp, thì ñoù laø töôùng taø kieán, duøng möôøi taùm “khoâng” neân goïi laø caùc phaùp khoâng. Caùc phaùp do nhaân duyeân hoøa hôïp sanh cho laø coù, vì caùc duyeân xa lìa thì taùn hoaïi, neân hö doái. Trong heát thaûy phaùp höõu vi, vì voâ thöôøng khoâng thaät, neân goïi laø chaúng kieân coá. Khoâng coù keû thoï khoå vui laø vì chuùng sanh khoâng; khoâng coù keû bieát, laø khoâng bieát khoå vui; khoâng coù keû soáng laâu, soáng töùc laø maïng caên. Coù ngöôøi noùi maïng caên aáy coù ngaõ töôùng, theá neân soáng laâu laø ngaõ. Ñoái vôùi chuùng sanh “khoâng”, duøng moãi moãi nhaân duyeân phaù, theá neân khoâng coù keû haønh phaùp, khoâng coù keû thoï phaùp. neáu quaùn caùc phaùp khoâng, chuùng sanh khoâng, phaùp khoâng, nhö vaäy, thì ñaày ñuû tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Baáy giôø, Tu-boà-ñeà ñoái vôùi Baùt-nhaõ khoâng coù ñöôïc choã nöông döïa, nhö chìm bieån lôùn, theá neân baïch Phaät: Baùt-nhaõ saâu thaúm aáy chaúng theå

nghó baøn, caùi chaúng theå nghó baøn aáy cuõng chaúng theå nghó baøn, vaäy ai seõ tin hieåu ñöôïc? Neáu chæ chaúng theå nghó baøn coøn khoâng theå tin ñöôïc, huoáng gì caùi chaúng theå nghó baøn laïi chaúng theå nghó baøn? Phaät daïy: Neáu Boà-taùt tu saùu Ba-la-maät laâu, troàng thieän caên laâu, cuùng döôøng thaân caän chö Phaät laâu, theo cuøng thieän tri thöùc laâu, thì nhôø nhaân duyeân aáy neân loøng tin beàn chaéc, coù theå tín thoï Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu thaúm. Trong caùc phaåm khaùc noùi: Coù ngöôøi môùi phaùt taâm cuõng coù theå tin Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu thaúm. Nay Phaät noùi ngöôøi phaùt taâm laâu neân coù theå tin, vì vaäy Tu-boà-ñeà hoûi theá naøo laø phaùt taâm laâu? Phaät daïy: Neáu Boà-taùt bieát töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät roõ raøng, thì khoâng phaân bieät taát caû phaùp, nghóa laø khoâng phaân bieät saéc boán ñaïi, hoaëc saéc do boán ñaïi taïo ra. Khoâng phaân bieät saéc töôùng laø, khoâng phaân bieät saéc laø coù theå thaáy, tieáng laø coù theå nghe. Saéc aáy

hoaëc toát hoaëc xaáu, hoaëc daøi hoaëc ngaén, hoaëc thöôøng hoaëc voâ thöôøng, hoaëc khoå hoaëc vui v.v...; khoâng phaân bieät taùnh cuûa saéc laø, khoâng thaáy phaùp thöôøng cuûa saéc; töùc laø khoâng thaáy taùnh cöùng cuûa ñaát v.v... Laïi nöõa, thaät taùnh cuûa saéc goïi laø phaùp taùnh. Vì roát raùo khoâng. Boà-taùt khoâng phaân bieät phaùp taùnh, vì phaùp taùnh laø baát hoaïi. Cho ñeán trí nhaát thieát chuûng cuõng nhö vaäy. Hoûi: Töôùng ñaát laø cöùng, côù sao noùi laø taùnh? Ñaùp: Töôùng aáy tích taäp thaønh taùnh. Thí nhö ngöôøi giaän döõ, ngaøy ngaøy taäp quen maõi thì thaønh taùnh döõ. Hoaëc taùnh vaø töôùng khaùc nhau, nhö thaáy khoùi bieát löûa, khoùi laø töôùng löûa, chöù chaúng phaûi löûa. Hoaëc töôùng vaø taùnh chaúng khaùc nhau, nhö noùng laø töôùng löûa, cuõng laø taùnh löûa. Trong ñaây Phaät noùi nhaân duyeân: Caùc phaùp saéc v.v... chaúng theå nghó baøn, chaúng theå nghó baøn töùc laø roát raùo khoâng, thaät töôùng caùc phaùp thöôøng thanh tònh. Tu-boà-ñeà noùi, tuy Boà-taùt traûi ngaøy thaùng naêm khoâng laâu, song tu ñöôïc nhö vaäy, neân goïi laø tu laâu. Tu-boà-ñeà nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät coøn ñöôïc lôïi ích saâu xa, neân baïch Phaät raèng: Baùt-nhaõ Ba-la-maät raát saâu vì saéc v.v... raát saâu. Töôùng saéc v.v... raát saâu nhö tröôùc ñaõ noùi. Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø nôi tích tuï traân baûo; tích tuï traân baûo ñoù laø quaû Tu-ñaø-hoaøn, vì hay dieät tröø ba aùc ñoäc, ba kieát, cho ñeán chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, hay dieät tröø taát caû phieàn naõo vaø taäp khí, hay ñaày ñuû taát caû öôùc nguyeän. Caùc quaû vò aáy nöông caùc thieàn cho ñeán trí nhaát thieát chuûng, nhaân vaø quaû hôïp laïi, neân goïi laø traân

baûo tích tuï. Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy laø nôi tích tuï thanh tònh, vì caùc phaùp saéc v.v... thanh tònh. Ñoái vôùi saéc phaùp v.v... chaùnh haïnh khoâng taø, goïi laø thanh tònh, khoâng coù caùc toäi loãi, cho ñeán chaúng chaáp tröôùc roát raùo khoâng, cuõng chaúng chaáp tröôùc, chaúng theå nghó baøn, neân goïi laø thanh tònh tích tuï. KINH: Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Raát quaùi laï! Khi noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thì thöôøng coù chöôùng naïn. Phaät daïy: Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Tu-boà-ñeà! Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu thaúm aáy thöôøng coù chöôùng naïn. Vì leõ aáy, thieän nam töû thieän nöõ nhaân neáu khi muoán cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät, haõy neân cheùp mau; neáu khi ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó, tu haønh cuõng neân tu haønh mau. Vì sao? Vì khoâng muoán ñeå cho caùc naïn khôûi leân trong khi cheùp, ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu thaúm aáy. Thieän nam töû thieän nöõ nhaân, neáu moät thaùng cheùp thaønh haõy neân sieâng cheùp, hoaëc hai thaùng, ba thaùng, boán thaùng, naêm thaùng, saùu thaùng, baûy thaùng, hoaëc moät naêm môùi cheùp thaønh cuõng neân sieâng cheùp. Neáu ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh, hoaëc moät thaùng ñöôïc thaønh töïu, cho ñeán moät naêm ñöôïc thaønh töïu, haõy neân sieâng naêng thaønh töïu. Vì sao? Vì ñoái vôùi traân baûo aáy coù nhieàu chöôùng naïn khôûi leân. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm aáy, aùc ma öa laøm chöôùng naïn khoâng ñeå cho cheùp, khoâng ñeå cho ñoïc tuïng, suy nghó thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng,

tu haønh. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: AÙc ma tuy muoán laøm chöôùng naïn Baùt-nhaõ Ba- la-maät thaäm thaâm aáy, khoâng ñeå cho cheùp, ñoïc tuïng, suy nghó, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh, nhöng cuõng khoâng theå phaù hoaïi Boà-taùt ma-ha-taùt cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán tu haønh. Baáy giôø Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Do löïc cuûa ai neân aùc ma khoâng theå laøm chöôùng naïn Boà-taùt ma-ha-taùt cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm cho ñeán tu haønh? Phaät daïy: Do löïc cuûa Phaät neân aùc ma khoâng theå chöôùng naïn Boà-taùt ma-ha-taùt cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm cho ñeán tu haønh. Xaù-lôïi- phaát! Cuõng laø do löïc cuûa chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông theá giôùi, uûng hoä nieäm töôûng Boà-taùt aáy neân laøm cho aùc ma khoâng theå löu naïn Boà- taùt ma-ha-taùt, khieán khoâng cheùp thaønh ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán tu haønh. Vì sao? Vì trong möôøi phöông theá giôùi, voâ löôïng voâ bieân voâ soá chö Phaät hieän taïi uûng hoä nieäm töôûng Boà-taùt aáy cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm cho ñeán tu haønh. Phaùp nhó nhö vaäy, khoâng theå laøm chöôùng naïn.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 67 132

Xaù-lôïi-phaát! Thieän nam töû thieän nöõ nhaân, neân nghó raèng: Ta cheùp ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm aáy cho ñeán tu haønh, ñeàu laø nhôø löïc cuûa möôøi phöông chö Phaät. Xaù-lôïi-phaát thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu coù thieän nam töû thieän nöõ nhaân cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm aáy, cho ñeán tu haønh, ñeàu laø nhôø löïc cuûa Phaät. Neân bieát ngöôøi aáy ñöôïc chö Phaät uûng hoä. Phaät daïy: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Xaù-lôïi-phaát neân bieát, neáu coù thieän nam töû thieän nöõ nhaân cheùp ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm aáy cho ñeán tu haønh ñeàu laø nhôø löïc cuûa Phaät, neân bieát cuõng laø ñöôïc chö Phaät uûng hoä. Xaù-lôïi-phaát thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Voâ löôïng voâ bieân voâ soá chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông, ñeàu bieát ñeàu laáy Phaät nhaõn thaáy thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy khi cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm cho ñeán tu haønh. Phaät daïy: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Voâ löôïng voâ bieân voâ soá chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông ñeàu bieát, ñeàu laáy Phaät nhaõn thaáy khi thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm cho ñeán tu haønh. Xaù-lôïi-phaát! Trong ñaây thieän nam töû, thieän nöõ nhaân caàu Boà-taùt ñaïo, neáu cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm vaø thoï trì, ñoïc tuïng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh ñuùng nhö noùi, thì neân bieát ngöôøi aáy ñaõ gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà khoâng laâu. Xaù-lôïi-phaát! Thieän nam töû thieän nöõ nhaân cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm aáy vaø thoï trì, ñoïc tuïng cho ñeán nghó ñuùng, ngöôøi aáy ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, tin hieåu nhieàu, cuõng cuùng döôøng cung kính, toân troïng taùn thaùn Baùt-nhaõ Ba-la-maät, vaø cuùng döôøng höông hoa, anh laïc cho ñeán phan loïng. Xaù-lôïi-phaát! Chö Phaät ñeàu bieát, ñeàu laáy Phaät nhaõn thaáy thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy. Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy nhôø coâng ñöùc cuùng döôøng, seõ ñöôïc lôïi ích lôùn, quaû baùo lôùn. Xaù-lôïi-phaát! Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, do nhaân duyeân coâng ñöùc cuùng döôøng aáy neân troïn khoâng bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc cho ñeán

khi ñöôïc ñòa vò baát thoái chuyeån, troïn khoâng xa lìa chö Phaät. Xaù-lôïi-phaát! Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, do nhaân duyeân cuûa thieän caên neân cho ñeán khi ñöôïc ñòa vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, troïn khoâng xa lìa saùu Ba-la- maät, troïn khoâng xa lìa noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, troïn khoâng xa lìa boán nieäm xöù, cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo phaàn, troïn khoâng xa lìa möôøi löïc cho ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 67 133

LUAÄN: Baáy giôø Tu-boà-ñeà nghó raèng: Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy laø nôi traân baûo tích tuï, hay laøm thoaû maõn öôùc nguyeän cuûa heát thaûy chuùng sanh, ñoù laø caùc caùi vui ñôøi nay, vui Nieát-baøn, caùi vui Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Ngöôøi ngu si maø laïi muoán phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thanh tònh tích tuï, nhö ngoïc baùu Nhö yù khoâng coù tyø veát, nhö hö khoâng, khoâng coù buïi nhô. Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø thanh tònh tích tuï roát raùo maø ngöôøi kia töï khôûi leân taø kieán muoán laøm chöôùng naïn phaù hoaïi, thí nhö ngöôøi maét loøa, thaáy traân baûo ñeïp cho laø baát tònh, môùi nghó nhö vaäy. Chöôùng naïn laø, nhaân duyeân veà nhöõng vieäc ma phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Phaät aán khaû lôøi Tu-boà-ñeà noùi: neáu thieän nam töû thieän nöõ nhaân muoán cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät, haõy cheùp cho mau, cho ñeán nhôù nghó ñuùng, khi tu haønh ñuùng nhö lôøi noùi, cuõng haõy tu haønh mau. Lyù do phaûi cho mau vì phaùp höõu vi khoâng theå tin, vì coù söï chöôùng naïn khôûi leân. Boä loaïi kinh quyeån Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù nhieàu coù ít, coù thöôïng trung haï, nhö Quang taùn Baùt-nhaõ, Phoùng quang Baùt-nhaõ, Ñaïo haønh Baùt-nhaõ. Coù ngöôøi vieát cheùp, vieát mau vieát chaäm, coù ngöôøi nhaát taâm sieâng vieát, coù ngöôøi giaûi ñaõi khoâng tinh caàn, maïng ngöôøi voâ thöôøng, laø phaùp höõu vi khoâng theå tin. Ñöùc Phaät Thích-ca sanh ra giöõa ñôøi aùc tröôïc, coù nhieàu chöôùng naïn, theá neân noùi neáu coù theå cheùp moät thaùng xong, haõy sieâng cheùp cho xong, chôù boû giöõa chöøng, vì sôï coù chöôùng naïn, cho ñeán phaûi cheùp moät naêm cuõng vaäy. Gioáng nhö cheùp, cho ñeán tu haønh cuõng phaûi cho mau. Mau chaäm tuøy theo ngöôøi caên lôïi ñoän. Trong ñaây Phaät laïi noùi nhaân duyeân: Theá gian vì traân baûo neân sinh nhieàu giaëc cöôùp, Baùt-nhaõ laø traân baûo lôùn neân coù nhieàu chöôùng naïn. Chöôùng naïn laø nhö taät beänh, ñoùi khaùt v.v... song vì ma söï lôùn neân noùi ma söï chöôùng naïn. Hoaëc ma hoaëc ma daân, aùc quyû, gaây nhaân duyeân aùc, xaâm nhaäp thaân ngöôøi, nhieãu loaïn taâm ngöôøi, phaù ngöôøi cheùp Baùt-nhaõ, hoaëc khieán ngöôøi cheùp meät moûi, hoaëc xuùi vieäc nöôùc noåi leân, hoaëc ngöôøi cheùp khoâng ai cuùng döôøng giuùp ñôõ; coù nhöõng vieäc nhö vaäy. Khi ñoïc tuïng thì thaày troø khoâng hoøa hôïp; khi thuyeát giaûng ôû giöõa ñaïi chuùng, hoaëc coù ngöôøi ñeán keå toäi loãi cuûa phaùp sö, hoaëc noùi phaùp sö khoâng theå tu haønh nhö lôøi noùi, ñaâu caàn nghe theo. Hoaëc noùi tuy phaùp sö giöõ giôùi maø laïi ñoän caên, khoâng hieåu nghóa saâu, neáu nghe phaùp sö aáy noùi troïn khoâng ích gì. Hoaëc noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø khoâng, khoâng coùgì cuûa chính noù, dieät heát thaûy phaùp, khoâng coù choã ñeå tu haønh, thí nhö ngöôøi traàn truoàng maø laïi töï noùi ta maëc aùo trôøi. Coù caùc chöôùng naïn nhö vaäy, laøm cho khoâng theå

thuyeát giaûng.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 67 134

Khoâng nhôù nghó ñuùng laø, ma hieän laøm thaân ñeïp, hoaëc hieän laøm thieän tri thöùc, hoaëc hieän hình vò Sa-moân ñaùng tin kính, ñeå noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, tuy coù danh töø toäi phöôùc maø khoâng coù ñaïo lyù. Hoaëc noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng, töùc coù theå chöùng Nieát-baøn. Nhöõng vieäc nhö vaäy, laø vieäc phaù hoaïi söï nhôù nghó ñuùng, tu haønh Phaät ñaïo. Boà-taùt môùi phaùt taâm, nghe vieäc aáy, taâm raát kinh sôï: Chuùng ta mang thaân sinh töû, ma laø chuû coõi Duïc, oai theá raát lôùn, ta laøm sao tu Baùt-nhaõ Ba- la-maät ñeå ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng? Vì theá Phaät noùi aùc ma tuy muoán chöôùng naïn, cuõng khoâng theå phaù hoaïi. Vì sao? Vì nhaân duyeân lôùn thöôøng phaù ñöôïc tieåu nhaân duyeân, nhö ngöôøi lìa duïc thöôøng hôn ngöôøi tham duïc, ngöôøi töø bi thöôøng hôn ngöôøi saân nhueá, ngöôøi trí thöôøng hôn ngöôøi voâ trí. Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø chaân trí tueä, oai löïc raát lôùn, coøn ma söï hö doái. Boà-taùt tuy chöa ñöôïc ñaày ñuû Baùt-nhaõ Ba-la-maät, song ñöôïc khí phaàn cuûa Baùt-nhaõ neân ma khoâng theå phaù. Vì nhaân duyeân vieäc aáy, neân Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät, do söùc ai neân ma khoâng theå phaù? Phaät ñaùp: Do söùc Phaät. Nhö giöõa haïng ngöôøi aùc thì ma lôùn, giöõa haïng ngöôøi thieän thì Phaät lôùn, giöõa haïng ngöôøi troùi buoäc, thì ma lôùn, giöõa haïng ngöôøi giaûi thoaùt thì Phaät lôùn; giöõa haïng ngöôøi chöôùng naïn thì ma lôùn, giöõa haïng ngöôøi thoâng ñaït thì Phaät lôùn. Tröôùc ñaây noùi söùc Phaät laø chæ ñöùc Phaät Thích-ca Vaên, sau noùi söùc Phaät laø chæ chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông, nhö Phaät A-suùc, A-di- ñaø v.v... Gioáng nhö giaëc aùc coù caùc aùc khaùc töông trôï, pheùp cuûa chö Phaät cuõng nhö vaäy. Thöôøng vì heát thaûy chuùng sanh, neân coù ngöôøi phaùt taâm thì lieàn uûng hoä. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø meï cuûa chö Phaät möôøi phöông, hay bò ngöôøi muoán ngaên caûn, hoaïi dieät neân khoâng theå khoâng uûng hoä. Vì söùc cuûa caùc chöôùng naïn lôùn, neân nhöõng ngöôøi cheùp, ñoïc, nhôù nghó ñuùng ñöôïc laø ñeàu nhôø söùc Phaät möôøi phöông thuû hoä. Xaù-lôïi-phaát noùi: Neáu coù ngöôøi vieát cheùp, thoï trì cho ñeán tu haønh, ñeàu ñöôïc chö Phaät uûng hoä. Phaät aán khaû lôøi aáy. Xaù-lôïi-phaát laïi thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Caùc thieän nam töû thieän nöõ nhaân vieát cheùp thoï trì v.v... chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông ñeàu laáy Phaät nhaõn thaáy bieát nhôù nghó ö? Phaät aán khaû noùi nhö vaäy, tröôùc aùc ma ñeán phaù hoaïi, Phaät vaø möôøi phöông thuû hoä, khoâng cho ngaên caûn, hoaïi dieät. Nay laáy Phaät nhaõn thaáy thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, bieát ngöôøi aáy khoù coù coâng ñöùc, chöa phaù löôùi ma maø coù theå tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la- maät laø vieäc lôùn, neân möôøi phöông Phaät laáy Phaät nhaõn thaáy bieát nhôù nghó ngöôøi aáy.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 67 135

Hoûi: Laáy Thieân nhaõn thaáy hay laáy Phaät nhaõn thaáy? Neáu laáy Thieân nhaõn thaáy, côù sao trong ñaây noùi Phaät nhaõn? Neáu laáy Phaät nhaõn, thì chuùng sanh hö doái taïi sao laáy Phaät nhaõn thaáy? Thieân nhaõn coù hai loaïi: 1. Nhieáp vaøo

Phaät nhaõn. 2. Khoâng nhieáp. Loaïi khoâng nhieáp vaøo Phaät nhaõn thì thaáy chuùng sanh hieän taïi, vì coù haïn löôïng. Loaïi nhieáp vaøo Phaät nhaõn thì thaáy chuùng sanh ba ñôøi khoâng coù haïn löôïng. Phaùp nhaõn nhieáp vaøo Phaät nhaõn, chæ thaáy caùc phaùp khoâng thaáy chuùng sanh; tueä nhaõn nhieáp vaøo Phaät nhaõn, khoâng thaáy phaùp, chæ thaáy roát raùo khoâng. Hoûi: Thieân nhaõn nhieáp vaøo Phaät nhaõn laø thaät hay hö voïng? Neáu hö voïng, Phaät khoâng neân laáy caùi hö voïng ñeå thaáy; neáu thaät, thì chuùng sanh khoâng, chuùng sanh hieän taïi coøn khoâng thaät, huoáng gì chuùng sanh vò lai, quaù khöù? Ñaùp: Thieân nhaõn nhieáp vaøo Phaät nhaõn ñeàu laø thaät. Chuùng sanh ñoái vôùi Nieát-baøn cho laø hö voïng, chaúng phaûi ñoái vôùi caùi theá giôùi troâng thaáy cho laø hö voïng. Neáu ngöôøi naøo ñoái vôùi chuùng sanh thuû laáy ñònh töôùng, thì noùi laø hö voïng, chaúng phaûi vì Theá ñeá neân noùi hö voïng. Vì theá, thieân nhaõn nhieáp vaøo Phaät nhaõn, thì thaáy chuùng sanh. Hoûi: Neáu nhö vaäy, côù sao khoâng laáy tueä nhaõn nhieáp vaøo Phaät nhaõn ñeå thaáy chuùng sanh? Ñaùp: Tueä nhaõn maõnh lôïi voâ töôùng, neân tueä nhaõn thöôøng töông öng vôùi khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, khoâng nhaèm ñeå thaáy chuùng sanh. Vì sao? Vì naêm uaån hoøa hôïp giaû goïi laø chuùng sanh. Thí nhö ñoái vôùi tieåu nhi, coù theå laáy gaäy nhoû ñaùnh, khoâng theå ñaùnh gaäy to. Trong ñaây taùn thaùn Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø noùi theo Theá ñeá chöù khoâng phaûi noùi theo Ñeä nhaát nghóa. Hoûi: Phaùp ñôøi vò lai chöa coù, nghó coøn bieát khoù, huoáng gì maét thaáy? Ñaùp: Nhö phaùp quaù khöù, tuy ñaõ maát khoâng coù gì maø do nieäm löïc taâm soá phaùp, neân coù theå nhôù vieäc quaù khöù, suoát caû ñôøi tröôùc. Thaùnh nhaân cuõng nhö vaäy, coù söùc thaùnh trí, tuy phaùp chöa sanh khôûi maø coù theå bieát coù theå thaáy. Laïi nöõa, ôû trong Baùt-nhaõ thì khoâng phaân bieät ba ñôøi, vò laïi, quaù khöù, hieän taïi khoâng khaùc. Neáu thaáy quaù khöù, hieän taïi thì vò lai cuõng coù theå thaáy; neáu khoâng thaáy quaù khöù, vò lai thì cuõng khoâng theå thaáy hieän taïi. Hoûi: Chuùng sanh ñôøi maït phaùp ôû phöông Baéc, laäu kieát chöa heát, laø ngöôøi toäi aùc, côù sao Phaät thaáy, bieát, nieäm nghó? Ñaùp: Töôùng traïng ñaïi bi cuûa Phaät laø thöông yeâu thaáu xöông tuûy. Boà-

taùt aáy coù theå phaùt taâm Voâ thöôïng ñaïo vì chuùng sanh, neân Phaät xem phaùp aáy cuoái cuøng seõ höng thònh, sau khi Ta Nieát-baøn, ngöôøi aáy seõ taù trôï Phaät phaùp, vì theá neân Ta nghó, bieát ñeán. Laïi nöõa, ngöôøi cuoái cuøng ôû phöông Baéc, sanh ôû bieân ñòa ñôøi xaáu aùc, ba ñoäc xí thònh, trong kieáp ñao binh, Hieàn Thaùnh raát ít, ngöôøi aáy khoâng bieát ñöôïc nhaân duyeân toäi phöôùc, chæ nghe theo ngöôøi, hoaëc ñoïc kinh, beøn hay tín vui cuùng döôøng, maø mau gaàn ñeán Voâ thöôïng ñaïo khoâng laâu, vieäc aáy laø khoù, coøn neáu gaëp Phaät ôû ñôøi, ñöôïc ñòa vò baát thoái maø tin hieåu tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng phaûi laø khoù. Coù voâ löôïng caùc thöù nhaân duyeân nhö vaäy, neân Phaät coù theå thaáy, nhôù nghó, bieát: Ngöôøi aáy coù taâm tin hieåu lôùn neân coù theå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Cuùng döôøng ñuû hoa höông v.v... nhö tröôùc ñaõ noùi. Do cuùng döôøng neân ñöôïc quaû baùo lôùn, cuõng nhö ngöôøi huûy baùng bò khoå

naõo lôùn. Quaû baùo lôùn laø Tu-ñaø-hoaøn troïn khoâng bò ñoïa ba aùc ñaïo. Boà-taùt aáy nhaát taâm tin hieåu, cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng nhö vaäy, do aùi nieäm chö Phaät thöôøng tu nieäm Phaät tam-muoäi, neân troïn khoâng rôøi chö Phaät, cho ñeán khi ñaït ñòa vò baát thoái. Vì giaùo hoùa chuùng sanh maø rôøi chö Phaät, khoâng coù loãi, cuõng nhö treû con khoâng rôøi meï noù vì sôï sa vaøo tai naïn. Vì thöôøng aùi nieäm saâu xa thieän phaùp neân cho ñeán khi chöùng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, troïn khoâng xa lìa saùu Ba-la-maät. Ñöôïc ñaïi quaû baùo ñôøi nay ñôøi sau nhö theá. KINH: Xaù-lôïi-phaát! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, sau khi Phaät Nieát-baøn, seõ truyeàn ñeán phöông Nam, Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di ôû ñoù, seõ cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, seõ thoï trì, ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, vaø tu haønh. Do nhaân duyeân cuûa thieän caên aáy, neân troïn khoâng rôi vaøo aùc ñaïo, höôûng caùi vui coõi trôøi coõi ngöôøi, taêng ích saùu Ba-la-maät, cuùng döôøng, cung kính, toân troïng, taùn thaùn chö Phaät, taïm duøng Thanh vaên, Bích-chi Phaät, Phaät thöøa maø ñaéc Nieát-baøn. Xaù-lôïi-phaát! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, töø phöông Nam seõ truyeàn ñeán phöông Taây. ÔÛ caùc nôi aáy, Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di seõ cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, seõ thoï trì, ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh. Do nhaân duyeân cuûa thieän caên aáy neân troïn khoâng sa vaøo aùc ñaïo, maø höôûng thoï caùi vui coõi trôøi coõi ngöôøi, taêng ích saùu Ba-la-maät, cuùng döôøng cung kính, toân troïng, taùn thaùn chö Phaät, daàn daàn duøng thöøa Thanh vaên, Bích-chi-Phaät, Phaät maø ñöôïc Nieát-baøn. Xaù-lôïi-phaát! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, töø phöông Taây seõ

truyeàn ñeán phöông Baéc, ôû ñoù Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø- di, seõ cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, seõ thoï trì, ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh. Do nhaân duyeân cuûa thieän caên aáy neân troïn khoâng sa vaøo aùc ñaïo, maø höôûng caùi vui coõi trôøi coõi ngöôøi, taêng ích saùu Ba-la-maät, cuùng döôøng, cung kính, toân troïng, taùn thaùn chö Phaät, daàn daàn duøng thöøa Thanh vaên, Bích-chi Phaät, Phaät maø ñöôïc Nieát-baøn. Xaù-lôïi-phaát! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, baáy giôø phöông Baéc seõ laáy laøm Phaät söï. Vì sao? Xaù-lôïi-phaát! Phaùp Ta luùc thaïnh, khoâng coù töôùng dieät. Xaù-lôïi-phaát! Ta ñaõ nieäm töôûng thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán tu haønh; Ta cuõng nieäm töôûng thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, coù theå cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät, toân troïng, taùn thaùn, cung kính, cuùng döôøng, höông hoa cho ñeán phan loïng. Xaù-lôïi-phaát! Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, do nhaân duyeân cuûa thieän caên aáy, troïn khoâng sa vaøo aùc ñaïo, maø höôûng caùi vui coõi trôøi coõi ngöôøi, taêng ích saùu Ba-la-maät, cung kính, cuùng döôøng, toân troïng, taùn thaùn chö Phaät, daàn daàn duøng thöøa Thanh vaên, Bích-chi Phaät, Phaät maø ñöôïc Nieát-baøn. Vì sao? Xaù-lôïi-phaát! Vì Ta laáy Phaät nhaõn xem thaáy ngöôøi aáy, Ta cuõng khen ngôïi taùn thaùn vaø voâ löôïng voâ soá chö Phaät trong möôøi phöông theá giôùi cuõng laáy Phaät nhaõn xem

thaáy ngöôøi aáy, cuõng khen ngôïi taùn thaùn. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, luùc veà sau seõ löu haønh roäng raõi ôû phöông Baéc ö? Phaät daïy: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Xaù-lôïi-phaát! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, luùc sau seõ löu haønh roäng raõi ôû phöông Baéc. Xaù-lôïi-phaát! Luùc sau ôû phöông Baéc, thieän nam töû thieän nöõ nhaân, neáu nghe ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, hoaëc cheùp, thoï trì, ñoïc tuïng, tö duy, thuyeát giaûng, nhôù nghó ñuùng, tu haønh ñuùng nhö lôøi noùi thì neân bieát, thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy töø laâu ñaõ phaùt taâm Ñaïi thöøa, cuùng döôøng nhieàu ñöùc Phaät, troàng thieän caên laâu ngaøy, ñi theo cuøng thieän tri thöùc. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Luùc sau ôû phöông Baéc seõ coù bao nhieâu thieän nam töû thieän nöõ nhaân caàu Phaät ñaïo, cheùp Baùt- nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, cho ñeán tu haønh nhö lôøi noùi? Phaät baûoXaù-lôïi-phaát: Luùc sau ôû phöông Baéc tuy coù nhieàu thieän nam töû thieän nöõ nhaân caàu Phaät ñaïo, maø ít coù ngöôøi nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy chaúng thoái, chaúng kinh, chaúng sôï, chaúng haõi. Vì sao? Vì ngöôøi aáy ñaõ thaân caän cuùng döôøng nhieàu chö Phaät, hoûi han nhieàu ñöùc Phaät, ngöôøi aáy chaéc chaén ñöôïc ñaày ñuû Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, Nhaãn Ba-

la-maät, Taán Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Thí Ba-la-maät, ñaày ñuû boán nieäm xöù cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung. Xaù-lôïi-phaát! Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, vì caên laønh thuaàn thuïc neân coù theå laøm lôïi ích nhieàu cho chuùng sanh, vì Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Vì sao? Vì Ta nay vì thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy maø noùi phaùp töông öng vôùi trí nhaát thieát chuûng; quaù khöù chö Phaät cuõng vì thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy maø noùi phaùp töông öng vôùi trí nhaát thieát chuûng. Do nhaân duyeân aáy, neân ngöôøi vaøo ñôøi sau tieáp tuïc ñöôïc taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, cuõng vì ngöôøi khaùc noùi phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy ñeàu nhaát taâm hoøa hôïp, ma hoaëc ma daân coøn khoâng theå laøm phaù hoaïi taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, huoáng gì ngöôøi aùc cheâ bai ngöôøi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät maø phaù hoaïi taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà kia ñöôïc. Xaù-lôïi-phaát! Caùc thieän nam töû thieän nöõ nhaân caàu Boà-taùt ñaïo aáy, nghe noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, ñöôïc phaùp hyû phaùp laïc lôùn, cuõng an laäp nhieàu ngöôøi nôi thieän caên, vì Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. LUAÄN: Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, sau khi Phaät dieät ñoä, seõ truyeàn ñeán quoác ñoä phöông Nam. Phaät xuaát hieän ôû phöông Ñoâng, noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, phaù ma vaø ma daân, ngoaïi ñaïo, ñoä voâ löôïng chuùng sanh, vaäy sau ôû nôi thaønh Caâu-di-na-kieät, döôùi caây song thoï maø dieät ñoä. Sau ñoù Baùt-nhaõ Ba-la-maät töø phöông Ñoâng truyeàn ñeán phöông Nam, nhö maët trôøi maët traêng, naêm ngoâi sao, hai möôi taùm ngoâi sao, thöôøng töø phöông Ñoâng laàn ñi ñeán phöông Nam, töø phöông Nam laàn ñeán phöông Taây, töø phöông Taây laàn ñeán phöông Baéc, voøng quanh nuùi Tu-di, laïi nhö thöôøng phaùp cuùng döôøng ñi quanh theo phía höõu, öùng khaép ñoä ngöôøi Dieâm-phuø-ñeà. Do nhaân

duyeân aáy neân töø phöông Ñoâng ñeán phöông Nam, töø phöông Nam ñeán phöông Taây. Nhö Phaät vì taâm voâ tröôùc neân khoâng ñònh ôû moät choã, Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy, khoâng ñònh ôû moät choã. Töø phöông Taây ñeán phöông Baéc, chuùng sanh hai phöông naøy öa cuùng döôøng vieát cheùp, ñoïc tuïng, cho ñeán tu haønh, höông hoa cho ñeán phan loïng; ñöôïc quaû baùo lôùn nhö trong kinh noùi. Sau ñoù trieån chuyeån ñeán phöông Baéc, quaû baùo coù ñöôïc nhôø söï cuùng döôøng ôû ñaây, nhö treân ñaõ noùi. Xaù-lôïi-phaát! Baùt-nhaõ Ba-la-maät seõ laøm Phaät söï ôû phöông Baéc. Trong ñaây noùi nhaân duyeân luùc Phaät ôû ñôøi, hay döùt caùc nghi hoaëc, neân Phaät phaùp höng thònh, khoâng sôï phaùp dieät. Sau Phaät dieät ñoä, quaù naêm traêm naêm, chaùnh phaùp laàn dieät, baáy giôø Phaät söï daàn khoù. Khi aáy ngöôøi lôïi caên, tuïng ñoïc, nhôù nghó ñuùng, hoa höông cuùng duoøng, coøn ngöôøi ñoän

caên thì vieát cheùp, hoa höông cuùng döôøng. Hai haïng ngöôøi naøy, laâu laâu ñeàu seõ ñöôïc ñoä, neân noùi seõ laøm Phaät söï. Phaät daïy: Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, Ta vaø möôøi phöông chö Phaät ñeàu laáy Phaät nhaõn thaáy, nhôù nghó, bieát vaø taùn thaùn. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Baùt-nhaõ thaâm saâu aáy löu haønh roäng raõi ôû phöông Baéc ö? Löu haønh roäng raõi laø phöông Baéc cuûa Dieâm-phuø-ñeà roäng lôùn. Laïi ôû phöông Baéc coù nuùi Tuyeát, nuùi Tuyeát laïnh neân coû thuoác coù khaû naêng dieät ñoäc, gaïo luùa aên vaøo, ba ñoäc khoâng theå phaùt ra m?nh, khoâng theå phaùt ra maïnh neân chuùng sanh meàm maïi, naêm caên tín, taán, nieäm, ñònh, tueä ñeàu coù theá löïc. Coù caùc nhaân duyeân nhö vaäy, phöông Baéc tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la- maät. Ngöôøi ôû ñaây nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, vieát cheùp thoï trì, cho ñeán nhôù nghó ñuùng, tu haønh ñuùng nhö lôøi noùi: Neân bieát ngöôøi aáy töø laâu phaùt taâm Ñaïi thöøa, cuùng döôøng nhieàu Phaät, troàng caên laønh, cuøng ñi theo thieän tri thöùc, theá neân coù theå ôû ñôøi aùc maø vieát cheùp, giöõ gìn, tín thoï, cho ñeán tu haønh ñuùng nhö lôøi noùi. Xaù-lôïi-phaát hoûi: Phöông Baéc coù bao nhieâu ngöôøi nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, roài vieát cheùp, ñoïc tuïng, cho ñeán tu haønh ñuùng nhö lôøi noùi? Phaät daïy: Baùt-nhaõ thaâm saâu aáy khoù bieát khoù laøm, tuy coù nhieàu ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng ñaïo, ñöôïc goïi laø Boà-taùt, maø ít coù ngöôøi nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät, taâm lieàn thoâng ñaït, khoâng kinh, khoâng thoái maát, töôùng traïng cuûa taâm thoâng ñaït khoâng kinh, khoâng sôï, trong ñaây Phaät töï noùi: Ngöôøi aáy thaân caän nhieàu ñöùc Phaät. Ngöôøi thaân caän chö Phaät, ôû trong voâ löôïng ñôøi thöôøng thaáy chö Phaät, cung kính cuùng döôøng. Vaán naïn laø, hoûi thaúng vieäc kia maø nghi taâm khoâng môû, laïi hoûi laïi nhieàu laàn, goïi laø naïn. Coâng ñöùc quaû baùo ngöôøi aáy tuy chöa thaønh, neân bieát ngöôøi aáy ñaõ ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, Ba möôi baûy phaåm cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung. Phöôùc ñöùc aáy thuaàn thuïc laøm lôïi ích nhieàu cho chuùng sanh, ñoù laø do Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, neân ñöôïc sanh vaøo nhaø giaøu, töï laøm vieäc boá thí, daïy ngöôøi boá thí. Do Nhaãn Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, neân khieán voâ löôïng chuùng sanh xuaát gia, thoï giôùi, phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng

Boà-ñeà. Trong ñaây Phaät noùi nhaân duyeân: Ngöôøi aáy theo ta vaø chö Phaät quaù khöù, nghe phaùp Ñaïi thöøa töông öng vôùi trí nhaát thieát chuûng, theá neân ñôøi sau khoâng maát taâm Boà-ñeà aáy, cuõng giaùo hoùa ngöôøi khaùc, nhö ñoát moät ngoïn ñeøn, laàn löôïc ñeàu ñoát. Ngöôøi aáy caùc phieàn naõo ñaõ moûng, khoâng coù xan tham, taät ñoá, saân nhueá, neân khoâng cheâ bai nhau, thöôøng nhaát taâm, hoøa hôïp; theá neân ma hoaëc ma daân, khoâng theå

laøm trôû hoaïi. Neáu ngöôøi coù chuùt ít sai laàm thì ma chôùp ñöôïc choã deã nhö ngöôøi bò lôõ gaëp chaát ñoäc. Ma laø chuùa coõi Duïc coøn khoâng theå laøm trôû hoaïi, huoáng gì ngöôøi aùc! Hoaëc coù ngöôøi laøm aùc maø chaúng phaûi aùc, nhö thaùnh nhaân chöa lìa duïc. Theá neân noùi ngöôøi aùc cheâ bai Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cheâ bai Boà-taùt. Laïi nöõa, caùc thieän nam töû thieän nöõ nhaân, voâ löôïng ñôøi laïi ñaây öa Phaät phaùp, ñaém saâu thaät phaùp, tín löïc tueä löïc nhieàu, neân nghe Baùt-nhaõ Ba-la- maät thaâm saâu; coù ñöôïc taâm ñaïi töø bi, neân tuøy theo söùc chuùng sanh, khieán hoï vaøo Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu; hoaëc khieán ñöôïc caùc nhaân duyeân cuûa Baùt-nhaõ laø caùc thieän caên boá thí, trì giôùi v.v... Vì Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, neân thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy caàu ñaïo Voâ thöôïng, daïy ngöôøi khaùc khieán sanh caùc thieän caên phöôùc ñöùc. KINH: Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy ôû tröôùc Ta laäp theä nguyeän raèng: “Khi ta tu Boà-taùt ñaïo, seõ ñoä voâ soá traêm ngaøn vaïn öùc chuùng sanh, khieán phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà ñeà, chæ baøy, giaùo hoùa, lôïi ích, vui möøng, cho ñeán khi ñöôïc thuï kyù ñòa vò baát thoái”. Ta bieát taâm ngöôøi aáy vaø cuõng tuøy hyû. Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy cuõng ôû tröôùc chö Phaät quaù khöù laäp theä nguyeän raèng: “khi ta tu Boà-taùt ñaïo, seõ ñoä voâ voâ soá traêm ngaøn vaïn öùc chuùng sanh, khieán phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, chæ baøy, giaùo hoùa, lôïi ích, vui möøng, cho ñeán khi ñöôïc thoï kyù ñòa vò baát thoái” Chö Phaät quaù khöù cuõng bieát taâm ngöôøi aáy vaø tuøy hyû. Xaù-lôïi-phaát, caùc thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, vì coù taâm lôùn, laõnh thoï, saéc, thanh, höông, vò, xuùc, phaùp cuõng lôùn, cuõng coù theå boá thí lôùn, coù theå boá thí lôùn roài, troàng caên laønh lôùn, troàng caên laønh lôùn roài, ñöôïc quaû baùo lôùn. Vì nhieáp hoùa chuùng sanh neân thoï thaân, ñoái vôùi chuùng sanh, coù theå boû vaät Sôû höõu trong ngoaøi. Do nhaân duyeân thieän caên aáy, phaùt nguyeän muoán sanh ñeán theá giôùi tha phöông, nôi hieän taïi chö Phaät ñang thuyeát Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu. ÔÛ tröôùc chö Phaät nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy roài, cuõng ôû taïi ñoù chæ baøy, giaùo hoùa, lôïi ích, vui möøng cho traêm ngaøn vaïn öùc chuùng sanh, khieán phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Hy höõu thay, baïch Theá Toân! Phaät ñoái vôùi phaùp quaù khöù, vò lai, hieän taïi, khoâng coù phaùp gì khoâng bieát, khoâng coù phaùp naøo nhö töôùng noù maø khoâng bieát, khoâng coù vieäc laøm gì cuûa chuùng sanh maø khoâng bieát. Nay Phaät ñeàu bieát chö Phaät vaø Boà-taùt, Thanh vaên quaù khöù, cuõng nhö bieát möôøi phöông theá giôùi vaø chö Phaät, Boà-taùt, Thanh vaên hieän taïi; cuõng bieát chö Phaät vaø Boà-taùt, Thanh

vaên vò lai. Baïch ñöùc Theá Toân! Ñôøi vò lai coù thieän nam töû thieän nöõ nhaân, sieâng caàu saùu Ba-

la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, cho ñeán tu haønh, sao coù ngöôøi ñöôïc coù ngöôøi khoâng ñöôïc? Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: Neáu thieän nam töû thieän nöõ nhaân, nhaát taâm tinh taán sieâng caàu, seõ ñöôïc caùc kinh öùng hôïp vôùi saùu Ba-la-maät. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Thieän nam töû thieän nöõ nhaân, ngöôøi sieâng tu nhö vaäy seõ ñöôïc kinh thaâm dieäu öùng hôïp voùi saùu Ba-la-maät ö? Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: Thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, seõ ñöôïc kinh thaâm dieäu öùng hôïp vôùi saùu Ba-la-maät aáy. Vì sao? Vì thieän nam töû thieän nöõ nhaân vì Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, neân thuyeát phaùp cho chuùng sanh, chæ baøy, giaùo hoùa, lôïi ích, vui möøng, khieán an truï trong saùu Ba-la- maät. Do nhaân duyeân aáy, neân thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, chuyeån sanh thaân sau, deã ñöôïc kinh thaâm dieäu öùng hôïp vôùi saùu Ba-la-maät. Ñöôïc roài tu haønh ñuùng nhö lôøi saùu Ba-la-maät daïy, tinh caàn khoâng nghæ, cho ñeán khi laøm nghieâm tònh Phaät ñoä, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sanh, ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. LUAÄN: Phaät daïy: Thieän nam töû thieän nöõ nhaân, ñoái vôùi tröôùc Ta vaø tröôùc chö Phaät quaù khöù, laäp theä nguyeän raèng: “Ta tu Boà-taùt ñaïo, seõ khieán voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc chuùng sanh, phaùt taâm Voâ thöôïng ñaïo, chæ baøy, giaùo hoùa, lôïi ích, vui möøng, khieán ñöôïc thoï kyù ñòa vò baát thoái”. Ta vaø chö Phaät quaù khöù bieát thieän nam töû thieän nöõ nhaân aáy, coù taâm lôùn, coù theå laøm vieäc lôùn neân tuøy hyû. Thieän nam töû thieän nöõ nhaân nghe Phaät bieát taâm mình thì sanh hoan hyû, töï nhôù quaù khöù vieäc laäp theä nguyeän, caøng theâm tinh taán. Taâm lôùn laø, taâm heát thaûy chuùng sanh ñeàu öa duyeân theo saùu traàn: Coù ngöôøi laøm phöôùc ñöùc hoån taïp, nghóa laø trong khi laøm phöôùc maø taâm sanh nghi ngôø hoái tieác, quaû baùo cuûa phöôùc ñöùc aáy tuy ñöôïc giaøu sang, khoâng theå haûo duïng, cuõng khoâng theå cho ai, do toäi nghieäp neân caùc caên aùm ñoän, khoâng bieát choïn löïa toát xaáu; thieän nam töû aáy khi chöa ñaéc ñaïo, do phöôùc ñöùc thanh tònh neân ñöôïc nguõ duïc thöôïng dieäu, ñöôïc tuøy yù taän duïng, cuõng tuøy yù cho ngöôøi khaùc, hoaëc cho ngöôøi ngheøo thieáu, hoaëc cuùng vaøo phöôùc ñieàn; neáu gaëp ñöôïc thieän tri thöùc, nghe Phaät phaùp, döùt taâm ñaém duïc, thöông xoùt chuùng sanh, vì Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, neân boá thí vaät sôû höõu trong ngoaøi, khoâng chuùt laãn tieác; neáu trì giôùi, khaép laøm möôøi thieän ñaïo, ñaày ñuû luaät nghi, coïng haønh vôùi taâm töø bi; tu caùc thieän phaùp khaùc cuõng nhö vaäy; ñem thaân tu haønh vaø daãn daét ngöôøi khaùc tu haønh thieän ñaïo; vôùi nhaân duyeân phöôùc ñöùc aáy khoâng caàu caùi vui ôû ñôøi, ôû choã vua trôøi, vua ngöôøi, choã giaøu sang, song nghe choã naøo coù Phaät hieän taïi, thì nguyeän sanh ñeán ñoù; coøn Boà-taùt bieát roõ thaät töôùng caùc phaùp,

neân khoâng muoán sanh ñeán caùc nôi ñoù; neáu vì chuùng sanh thì sanh ôû tröôùc möôøi phöông Phaät, nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, nghe xong, ôû taïi ñoù

khai hoùa cho voâ löôïng traêm ngaøn chuùng sanh, phaùt taâm Voâ thöôïng ñaïo. Xaù-lôïi-phaát khoâng coù Nhaát thieát trí, nghe noùi vieäc haïnh nguyeän cuûa Boà-taùt ba ñôøi, lieàn phaùt taâm hy höõu baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Phaät ñoái vôùi caùc phaùp trong ba ñôøi ñeàu bieát, töø nhö nhö, phaùp taùnh, thaät teá ñeàu bieát, taùnh haønh nghieäp nhaân duyeân quaû baùo cuûa chuùng sanh ñeàu bieát, chö Phaät hieän taïi, quaù khöù, vò lai trong möôøi phöông, vaø caùc ñeä töû cuøng haønh söï cuûa ñeä töû trong theá giôùi ñeàu bieát. Nhaát thieát trí cuûa Phaät coù löïc raát lôùn, khoâng theå nghó baøn. YÙ cuûa Xaù-lôïi-phaát cho raèng ñoàng laø ngöôøi xuaát gia, ñeàu caàu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, côù sao coù ngöôøi ñöôïc ngöôøi khoâng ñöôïc? Phaät ñaùp: Neáu Boà-taùt thöôøng nhaát taâm caàu saùu Ba-la-maät, khoâng tieác thaân maïng, thì ngöôøi aáy beân trong coù taâm toát, beân ngoaøi coù chö Phaät Boà-taùt vaø chö thieân hoã trôï. YÙ Xaù-lôïi-phaát cho raèng daàu coù tinh taán maø khoâng coù Phaät ôû ñôøi, ma löïc laïi maïnh, thì Boà-taùt aáy laøm sao coù ñöôïc kinh thaâm dieäu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, theá neân laïi hoûi coù ñöôïc kinh thaâm dieäu töông öng vôùi saùu Ba-la-maät ö? Phaät daïy: Ñöôïc. Trong ñaây noùi nhaân duyeân coù ñöôïc laø, thieän nam töû thieän nöõ nhaân, vì ñaïo Voâ thöôïng, neân vì chuùng sanh maø thuyeát phaùp, khai thò, giaùo hoùa, lôïi ích, an vui, khieán an truù saùu Ba-la-maät, môû Phaät ñaïo, do quaû baùo cuûa nghieäp aáy neân khi chuyeån sanh thaân khaùc deã coù ñöôïc kinh thaâm dieäu töông öng vôùi saùu Ba-la-maät. Neáu coù ñöôïc thì neân mau choùng thoï trì, cho ñeán tu haønh ñuùng nhö lôøi noùi, tinh taán khoâng boû, ñôøi ñôøi khoâng xa lìa. Duøng quaû baùo saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh Phaät ñoä, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sanh, cho ñeán chöùng ñaïo Voâ thöôïng. Neáu laãn tieác phaùp, thì thöôøng sanh choã bieân ñòa, khoâng coù Phaät phaùp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.